

Gloria

DE ZONDAGOCHTEND BEGINT hier op het olieveld, vlak voor de dageraad, met een jonge werkkraft die languit in zijn pick-up ligt te ronken. Schouders stijf tegen het portier naast het stuur gedrukt, laarzen op het dashboard, zijn cowboyhoed zo ver naar beneden getrokken dat het meisje dat buiten op de stoffige grond zit alleen zijn bleke kaken kan zien. Sproetig en vrijwel onbehaard. Het is een gezicht dat nooit een dagelijkse scheerbeurt nodig zal hebben, hoe oud hij ook wordt, maar ze hoopt dat hij jong zal sterven.

Gloria Ramírez houdt zich muisstil, ze is een neergehaalde mesquitetak, een half begraven steen, en in gedachten ziet ze hem op zijn gezicht in het stof liggen, lippen en wangen geschuurd door het zand, zijn dorst slechts gelest door het bloed in zijn mond. Als hij opschrikt en hard tegen de deur van zijn terreinwagen bonkt, houdt ze haar adem in en ze staart naar zijn opeengeklemd kaken, de spier die bot over bot laat schuiven. Naar hem kijken is een kwelling en opnieuw wenst ze hem een vroegtijdige dood toe, een dood die gemeen en eenzaam zal zijn, met niemand erbij om hem te betreuren.

In het oosten kleurt de horizon paars, dan blauwzwart, dan vaal leigrijs. Over een paar minuten zal het daar een oranje en rode brandschildering zijn, en als ze die kant op kijkt, zal Gloria het land vlak uitgestrekt onder het zwerk

zien liggen, bruin aan blauw gestikt, dezelfde aanblik als altijd. Het is een lucht zonder eind, en het beste wat West Texas te bieden heeft, als je niet vergeet ernaar te kijken. Ze zal het missen als ze weggaat. Want ze kan hier niet blijven, niet na dit.

Ze houdt haar blik op de pick-up gericht en haar vingers drukken behoedzaam in het zand, ze telt af, een, twee, drie, vier, om haar te beletten plotselinge bewegingen te maken, haar stil te houden, haar nog een dag onder de levenden te laten zijn. Want op deze ochtend van 15 februari 1976 weet Gloria Ramírez misschien niet heel veel, maar dit weet ze in elk geval wel: als hij niet buiten westen was geraakt voor hij nuchter genoeg was om zijn pistool te pakken of haar keel dicht te knijpen, dan was ze al dood geweest. Tweeënvijftig, drieënvijftig, vierënvijftig – ze wacht en ze waakt, ze hoort een klein diertje door de mesquite ritselen, en de zon, die bescheiden, solide troost, verheft zich boven de rand van de aarde en blijft brandend in het oosten hangen. En haar vingers blijven bewegen.

Het daglicht onthult kilometers jaknikkers en olieveldafval, prairiehazen en prikkeldraadhekken, een wirwar van woekerende mesquitebomen en buffelgras. Toornslangen, koperkoppen en ratelslangen liggen met trage en regelmatige ademhaling verstrengeld tussen brokken *caliche* en stapels oude pijpleidingen te wachten op het voorjaar. Als de ochtend zich volledig heeft geopenbaard, kan ze een weg onderscheiden en daarachter, nog een stuk verder, een ranch. Misschien dichtbij genoeg om lopend te bereiken, maar het is moeilijk in te schatten. Hier kun je één kilometer voor tien kilometer aanzien, tien kunnen er twintig zijn, en ze weet alleen dat dit lichaam – gisteren had ze

het nog 'het mijne' kunnen noemen – op een bergje zand zit, ergens op een olieveld, te ver weg van de stad om de watertoren te kunnen zien met de plaatsnaam op de zijkant geschilderd, Odessa, of het bankgebouw, of de koeltorens van de olieraffinaderij waar haar moeder werkt. Alma zal weldra thuiskomen van een hele nacht kantoren en kantines poetsen. Als ze het eenkamerflatje binnenkomt waar het nog naar de maïspap met varkensvlees van de vorige avond ruikt, en naar Tío's sigaretten, en ze ziet dat het bedbankje van Gloria onbeslapen is, wordt ze misschien bezorgd, of zelfs een beetje bang, maar ze zal vooral nijdig zijn dat haar dochter – alweer – niet thuis is, daar waar ze hoort te zijn.

Gloria kijkt naar de op en neer bewegende jaknikkers, als grote metalen sprinkhanen, altijd hongerig. Heeft hij hen soms helemaal naar Penwell gereden? Mentone? Loving County? Want in het Permbassin van ruim tweehonderd-duizend vierkante kilometer lijkt alles op elkaar, ze kan overal zijn en de enige herkenbare dingen zijn haar dorst en haar pijn, en het onregelmatige gesteun van de jongen, zijn tandengeknars en zijn schokkerige bewegingen, het gebeuk en gegrom van de jaknikker op een paar meter afstand van waar ze zit.

Als de boomkwartel zijn eigen naam begint te roepen, wrikt het geluid zacht de ochtend open. Gloria kijkt opnieuw naar de ranch. Een karrenspoor klieft de zandvlakte in tweeën en loopt in een rechte lijn tot aan de veranda waarvan ze zich al een voorstelling aan het maken is. Misschien is het dichtbij genoeg om erheen te lopen, misschien dat er een vrouw naar de deur komt.

Hij heeft zich nog niet bewogen als haar vingers het laatste getal in het zand hebben gedrukt, een beverige dui-

zend. Gloria draait haar hoofd langzaam van de ene kant naar de andere, en omdat ze begrijpt dat het bovenal haar roerloosheid is geweest die haar in leven heeft gehouden, gaat ze in gedachten haar ledematen langs. Arm. Dit is een arm, een voet. Het bot van de voet zit aan het bot van de hiel, mijmert ze, en het bot van de hiel weer aan het bot van de enkel. En daar, op de grond naast het houten boorplatform, ligt haar hart. Ze draait een beetje met haar hoofd om het lichaam te verzamelen, het te bedekken met kleren die gescheurd her en der over de grond slingeren, alsof het vuilnis is, afgedankt en weggegooid, en niet haar zwarte lievelingsshirtje, de spijkerbroek die ze met kerst van haar moeder heeft gekregen, de beha en het bijpassende onderbroekje die ze bij Sears had gepikt.

Als het tijd is om te gaan kijkt Gloria, tegen beter weten in, toch nog een keer naar de jongen. Vlassige plukjes blond haar steken onder de vilten rand van zijn cowboyhoed uit. Pezig en knokig hard is hij, niet meer dan een paar jaar ouder dan Gloria, die dit najaar vijftien wordt, als ze deze dag overleeft. Nu gaat zijn borst regelmatig op en neer, net als bij iedereen, maar verder is hij stil. Hij slaapt nog, of hij doet alsof.

De gedachte bespringt haar als een paard dat in volle galop tegen verborgen prikkeldraad aan loopt. Haar mond valt open en klapt vlug weer dicht. Ze komt zuurstof tekort en hijgt als een uit het meer getrokken vis. Ze stelt zich voor hoe haar ledematen van haar losraken, hoe ze de zandvlakte in vluchten en kaalgevreten worden door de coyotes die ze de hele nacht naar elkaar heeft horen janken. Ze ziet haar karkas uitbleekt en gepolijst door de wind – de woestijn ligt er vol mee – en bij dat beeld wil ze gillen, krijsen, met

wijd opengesperde mond. Maar ze slikt ferm en laat zich weer in het zand zakken, met haar ogen stijf dichtgeknepen, deels vanwege de jongen, deels vanwege de steeds fellere zon aan de oneindige hemel.

Ze mag niet in paniek raken. Paniek is het ergste wat er bestaat, zou haar oom zeggen. Als Tío een oorlogsverhaal vertelt – en sinds hij vorig jaar is thuisgekomen is elk verhaal een oorlogsverhaal – begint hij steeds op dezelfde manier. Weet je hoe je een soldaat noemt die in paniek raakt, Gloria? Een dode soldaat, dat dus. Hij laat ook elk verhaal zo eindigen. Luister, een militair raakt nooit in paniek. Je mag nooit in paniek raken, Gloria. Als je in paniek raakt – en dan beeldt hij met zijn hand een pistool uit, haalt de trekker over. Boem. En als ze ergens zeker van is op deze ochtend, dan is het dat ze niet dood wil, dus ze drukt twee vuisten hard tegen haar mond en spoort zichzelf aan opnieuw overeind te komen. Probeer geen geluid te maken. Vooruit.

En dan staat ze op, Gloria Ramírez – in de komende jaren zal haar naam als een wespenzwerm boven de meisjes in de hele regio blijven gonzen, als een waarschuwing voor wat je beslist niet moet doen, wat je nooit moet doen. Ze gaat niet terug voor haar schoenen nu ze eraan denkt, en ook niet voor het jasje van prairiehaasbont dat ze gisteravond aanhad toen de jongen de parkeerplaats bij de Sonic op reed, met zijn onderarm uit het open raam, het sproetige vel en het goudkleurige haar glanzend onder de neonlampen van de drive-in.

Hallo daar, Valentijntje. Zijn woorden verdreven meteen de lelijkheid van de drive-in, zijn licht lijzige accent verraadde dat hij niet van hier was, maar ook niet van heel

ver weg. Gloria's mond werd kurkdroog. Ze stond naast de enige picknicktafel, een gammel houten geval tussen een paar auto's en terreinwagens, en deed wat ze elke zaterdagavond deed. Rondhangen, limonade drinken, bedelen om sigaretten en wachten tot er iets zou gebeuren, wat nooit het geval was, niet in dit godvergeten rotstadje.

Hij parkeerde zo dichtbij dat ze het olieveld aan hem kon zien, zelfs door de voorruit. Zijn wangen en hals waren gelooid, zijn vingers zwartgevekt. Zijn dashboard was bezaaid met wegenkaarten en rekeningen, en aan een rekje boven de stoel hing een harde hoed. De laadbak lag vol lege, verfrommelde bierblikjes, tussen de breekijzers en de waterflessen. Al met al een behoorlijke lijst met de waarschuwingssignalen die Gloria haar hele leven had moeten aanhoren. En nu vertelde hij haar zijn naam – Dale Strickland – en hij vroeg hoe zij heette.

Dat zeg ik lekker niet, zei ze.

Het was eruit voor ze er erg in had, de woorden waardoor ze meer op een klein meisje leek dan op de stoere meid die ze graag wilde zijn. Strickland leunde verder uit het open raam en bleef als een puppyhondje naar haar staren, zijn ogen bloeddorlopen en omcirkeld met donkere kringen. Ze keek hem een paar seconden recht aan. Het blauw van zijn ogen veranderde met de invalshoek van het licht naar blauwgrijs en leigrijs. Het was de kleur van marmer waarvoor je zou vechten om het te behouden, of misschien wel als van de Golf van Mexico. Maar ze zou de Grote Oceaan niet van een bizondrinkplaats kunnen onderscheiden, en dat was deels het probleem, toch? Ze was nog nooit ergens geweest, ze had nog nooit iets anders gezien dan dit stadje, deze mensen. Hij kon zomaar het begin van iets leuks

zijn. Als ze een stelletje werden, zou hij haar over een paar maanden misschien naar Corpus Christi of Galveston willen rijden, en dan zou ze met haar eigen ogen de zee kunnen zien. Daarom vertelde ze hoe ze heette. Gloria.

Hij zette lachend de radio harder om het haar te laten horen, wat een toeval, Patti Smith zong net 'Gloria' op een lokaal radiostation. Kijk eens aan, zei hij. In levenden lijve. Het heeft zo moeten zijn, snoes.

Apekool, snoes, zei ze. Ze draaien die plaat om de twee uur sinds vorig jaar herfst.

Gloria had het maandenlang meegezongen, ze wachtte steeds tot het nummer 'Horses' op de radio kwam en verkneukelde zich elke keer om haar moeders ergernis als ze meezong: *Jesus died for somebody's sins but not mine*. Toen Alma dreigde haar naar de kerk te slepen, lachte Gloria haar vierkant uit. Ze had sinds haar twaalfde geen voet meer in de kerk gezet. Ze balde haar hand tot een vuist en hield die als een microfoon voor haar mond om het refrein keer op keer mee te zingen tot Alma de badkamer in rende en de deur met een smak achter zich dichttrok.

De Sonic was zo dood als een pier op de Valentijnsavond. Niets en niemand behalve dezelfde spichtige, opgefokte serveerster die rechtstreeks van haar dagdienst hierheen was gesneld en deed alsof ze niet zag dat dezelfde oude schurken als altijd Jack Daniel's in halfvolle kartonnen bakers Dr Pepper goten; het meisje dat maar een paar klassen hoger zat dan Gloria, dat achter de counter op de barkruk de schakelaars omzette om de bestellingen door te geven, haar stem verwrongen door de harde luidsprekers; en de kok die soms van de grillplaat wegliep om een rookpauze te nemen en dan buiten naar het voorbijrazende verkeer

keek. En nu kwam er net een grofgebouwde oudere vrouw uit het toilet. Ze veegde haar handen af aan haar broek en stevende recht op de pick-up af waar een nog oudere man in zat, graatmager en kaal als een biljartbal, die naar Gloria had zitten kijken.

Toen de vrouw naast hem ging zitten, wees hij naar het meisje en zei iets terwijl hij even met zijn hoofd knikte. Zijn vrouw knikte mee, maar toen hij zijn hoofd uit het raam stak, greep ze hem bij zijn arm en schudde van nee. Gloria leunde tegen de picknicktafel en stopte haar handen in de zakken van haar nieuwe jasje. Ze liet haar blik van het oudere stel naar de jongeman dwalen, die zijn arm uit het open raam liet hangen en met zijn vingers tegen de zijkant van zijn pick-up trommelde. Gloria zag de twee oudjes kibbelen in hun auto en toen ze opnieuw naar haar keken, trok ze een hand uit haar jaszak. Langzaam, heel langzaam strekte ze haar middelvinger en hield die omhooggestoken. Geluidloos vormden haar lippen de woorden. Krijg de pestpokken, allebei.

Ze keek opnieuw om zich heen op de parkeerplaats van de Sonic en haalde haar schouders op. Niets te winnen, niets te verliezen – en ze stapte in bij de jongen. Het was warm als in een keuken in de cabine van de pick-up, en ze rook hetzelfde vage ammoniakluchtje als op haar moeders handen en kleren wanneer ze uit haar werk kwam. Strickland zette de muziek harder en trok een blikje bier voor haar open met zijn ene grote hand, terwijl de andere zich om het stuur krulde. Kijk eens aan, zei hij. Gloria, ik denk dat ik zomaar van je zou kunnen houden. En ze trok het zware portier achter zich dicht.

De zon hangt net boven de wielen van de pick-up als ze

eindelijk van hem wegloupt. Ze kijkt niet meer over haar schouder. Als hij wakker wordt en haar neerschiet, wil ze het niet zien aankomen. Laat die klootzak haar maar in de rug schieten. Laat hem maar bekendstaan als de laffe hond. Op dat moment besluit Gloria voor zichzelf nooit meer de naam te gebruiken die ze heeft gekregen, de naam die hij keer op keer zei, tijdens die lange uren dat ze met haar gezicht in het zand gedrukt lag. Hij sprak haar naam uit die dan door de nachtlucht vloog, als een giftige pijl die haar stak en stukscheurde. Gloria. Spottend, vals als een adder. Nooit meer. Voortaan noemt ze zich Glory. Een kleine nuance, maar het voelt op dit moment als een wereld van verschil.

Glory doorkruist het olieveld, lopend, struikelend en vallend tussen jaknikkers en takkenbossen van mesquite. Als ze door een gat in het prikkeldraadhek kruipt en op een verlaten boorterrein komt, staat ze pal voor een knullig beschreven bord dat waarschuwt voor gevaarlijke gassen en wat er gebeurt als je het verbod negeert. WE SCHIETEN JE NEER! Als ze haar voet openhaalt aan een rondzwervende glasscherf, ziet ze haar bloed over de harde, ondoordringbare grond vloeien en ze wilde dat het water was. Als de ene coyote begint te janken en de andere reageert, kijkt ze om zich heen naar een wapen en als ze niets ziet, grijpt ze een mesquitetak en rukt hem van de stam. Ze staat versteld van haar kracht, dat ze nog steeds op de been is, dat haar mond en keel pijnlijk droog aanvoelen, versteld van een nieuwe pijnscheut die was begonnen als een lichte steek in haar ribbenkast toen ze voor het eerst opstond. Nu is de pijn afgedaald naar haar maag, waar hij heet en scherp klopt, als een stalen pijp die te dicht bij een oven heeft gestaan.

Als ze op een spoor stuit, blijft ze dat volgen. Als ze haar evenwicht verliest, grijpt ze naar een prikkeldraadhek en valt hard op een rij calichebrokken die in een rechthoek zijn neergelegd. Ze bestudeert de kalksteenbrokken in haar handpalm. Zijn huid en zijn bloed zitten onder haar vingernagels, als een herinnering aan hoe fel ze zich heeft verweerd. Niet fel genoeg, denkt ze, terwijl ze een klein steentje pakt en het onder haar tong legt, wat oom Victor ook zou hebben gedaan als hij dorstig door deze zandvlakte zou hebben gedood, zonder te weten hoe ver hij van huis was. Aan de ene kant van de rijen met kalksteenbrokken is een paal in de grond gestoken met een bordje, waar GEMEENSCHAPPELIJK GRAF op staat. Een paar meter verder is een ander graf, klein en naamloos, waar een kind kan liggen, of misschien een hond.

Glory staat op en kijkt achterom. Ze is dichterbij de ranch dan bij de pick-up. De wind laat de lucht wervelen, een vinger die door het gras trekt, en voor het eerst valt haar op hoe bladstil de ochtend tot dusver is geweest. Alsof zelfs het buffelgras en het blauwe muskietengras, met hun dunne en buigzame halmen, hun adem hebben ingehouden. Het is een briesje, amper waarneembaar op een plek waar het altijd waait, en zeker te ijl om haar stem mee naar hem terug te voeren. Als ze spreekt, zal hij niets horen. Glory Ramírez draait zich om en kijkt naar de plek waar ze net nog was. Voor het eerst in vele uren zal ze iets hardop willen zeggen. Ze pijnigt haar hersens voor een paar woorden, maar het enige wat ze uit kan brengen is een zacht gekerm. Het geluid blijft even hangen, doorsnijdt de stilte en verdwijnt weer.